

INTERNATIONAL WEEKLY

№08 01.05.2024- 15.05.2024

Теми:

- Україна – ЄС
- Зовнішня та безпекова політика України
- Перебіг російсько-української війни

■ УКРАЇНА - ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Аналіз теми тижня: День Європи замість Дня Перемоги: з якими перспективами та викликами Україна стикається на шляху до ЄС _____ 3

Інші події в ЄС _____ 7

■ ЗОВНІШНЯ ТА БЕЗПЕКОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

Аналіз теми тижня: Що привіз Блінкен в Київ: зміну гасла "Україна не повинна програти війну" на "Україна не повинна перемогти" чи реальну допомогу для такої перемоги? _____ 9

Двосторонні відносини _____ 12

Вірменія _____ 12

Чехія _____ 12

Антигуа і Барбуди _____ 12

Польща _____ 12

Беліз _____ 13

■ ПЕРЕБІГ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Зміни на фронті _____ 14

Військова допомога _____ 15

Росія: внутрішні та зовнішні виклики _____ 16

- **АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ:** День Європи замість Дня Перемоги: з якими перспективами та викликами Україна стикається на шляху до ЄС

Фото: Reuters

“День Європи, який наша країна вдруге відзначає спільно з Євросоюзом, 9 травня, є втіленням найважливіших прагнень – єдності та миру. На своєму євроінтеграційному шляху, Україна послідовно демонструє відданість цим цілям.”¹

Україна, як повноправний член ЄС, безумовно стане сильнішою, це не викликає жодних сумнівів.”,- так висловились про День Європи Ольга Стефанішина, віцепрем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції. Дійсно за цей час було здійснено багато кроків у бік української інтеграції. Так, у січні українська делегація взяла участь в установчій зустрічі в Брюсселі щодо початку скринінгу – важливого процесу оцінки українського законодавства на відповідність праву ЄС, що передуює офіційним переговорам про вступ. У рамках підготовки до цих переговорів, Україна розробить дорожні карти у сферах верховенства права, свободи пересування осіб (юстиція, свобода, безпека) та реформи державного управління. Під час зустрічі європейська сторона представила етапи проведення офіційного скринінгу. ЄС зі свого боку, сформував графік зустрічей між представниками українських міністерств та Єврокомісією у рамках цього процесу. Це по-факту знаменувало перший етап перед початком процесу перемовин про вступ.

А 2 березня Європейська комісія представила Раді ЄС пропозиції щодо проєктів переговорних рамок для України та Молдови. Їхній текст виявився майже ідентичним до тексту рамок для двох балканських кандидатів – Албанії та Північної Македонії, за винятком окремих положень.

Окрім того, нею була передбачена зміна процедур голосування. Для України (а

¹ Український вимір Дня Європи. Чому наша країна важлива для Європейського Союзу. 09.04.2024.
<https://www.eurointegration.com.ua/experts/2024/05/9/7185595/>

також Албанії, Північної Македонії та Молдови) голосування за рекомендацію про призупинення переговорів відбуватиметься "спрощено" – зворотною кваліфікованою більшістю. Це означає, що рекомендацію Єврокомісії буде прийнято автоматично, якщо Рада ЄС не оскаржить її кваліфікованою більшістю протягом 90 днів. Це створює додаткові виклики у протидії негативним висновкам Комісії, оскільки оскаржити їх досить складно.

Загалом ця рамка керується системою бенчмарків та надає особливе значення **"Фундаментальним питанням"**. Бенчмарки – це обов'язкові умови, що встановлюються за кожним переговорним розділом. Рада ЄС визначає бенчмарки для відкриття (у разі необхідності) та тимчасового закриття кожного розділу перемовин. Для розділів 23 і 24 кластера "Фундаментальні питання", що стосуються судової системи та верховенства права, встановлюватимуться проміжні бенчмарки. Поки Україна їх не виконає, жоден інший переговорний розділ не зможе бути закритий, навіть якщо за ним уже досягнуто прогресу.

Наступним кроком має стати початок переговорів про вступ. Загалом Президент України Володимир Зеленський оптимістично налаштований щодо шансів на швидкий початок переговорів про членство в ЄС і відзначає прогрес у зближенні позицій зі "складними партнерами". Прес-служба Офісу президента наводить слова Зеленського, який зазначив, що Україна виконала всі необхідні процедури для початку переговорів, і тепер залишилися тільки політична частина: "Інструментально й операційно ми зробили все, щоб у червні в ЄС відкрили Україні перемовини. Я думаю, що там все вийде. Навіть складні партнери сьогодні стали трішки простішими. Ми активно з ними працювали", – сказав він.²

Євроінтеграція України потрібна не лише Києву, а й Брюсселю. Ключовим, звичайно, є сфера безпеки. Після вступу України до ЄС, Європа матиме одну з найбільших армій з практичним досвідом протистояння повномасштабній агресії країни, яка значно перевершує у кількісному, ресурсному та фінансовому плані. *Україна посилить ЄС своїм багаторічним досвідом ефективного самозахисту від Росії* – відомою своїми діями у розпалюванні регіональних конфліктів та розповсюдженні пропаганди по всьому світу.

Нинішня війна в Україні є наймасштабнішою в Європі з часів Другої світової війни. Українські військові мають практичний досвід роботи в бойових умовах з таким розмаїттям інструментів та техніки, якого не має жодна інша країна не лише в Європі, але й у світі. Українські ІТ-спеціалісти вже зараз можуть бути надзвичайно корисними для ЄС у сфері кіберзахисту та застосуванні новітніх технологій. Українські експерти зі стратегічних комунікацій мають унікальні знання у протистоянні російській пропаганді та постійним інформаційно-психологічним операціям. До прикладу, НАТО вже змінює свої підходи та адаптує стратегію відповідно до бойового досвіду України, а Євросоюз переосмислює свою стратегію та завдання для військово-оборонного комплексу. Так, у Брюсселі відбувся Форум оборонних індустрій Україна-ЄС. У результаті було прийнято рішення про можливість використання Європейського фонду миру (*European Peace Facility*) для компенсації витрат країнам ЄС у разі, якщо вони купуватимуть озброєння для Сил оборони України від українських виробників.

Україна також є найбільшим транспортним хабом. Її вступ надасть ЄС новий транспортний вузол в межах транспортних коридорів Європа-Азія. Зокрема, надзвичайно важливим для економіки Європи є морський транспорт. Приєднання України до Єдиного ринку ЄС сприятиме реалізації потенціалу України як транзитної країни.

У сфері сільського господарства Україна має великий ринок на континенті поза

² Зеленський оптимістичний щодо переговорів з ЄС: "Навіть складні партнери стали простішими". 17.05.2024. <https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/05/17/7186187/>

межами ЄС. Тому вона має значний потенціал для розвитку переробної галузі та створення нових виробництв. Її інтеграція позитивно вплине на продовольчу безпеку ЄС та зміцнить позиції Союзу в глобальній сільськогосподарській торгівлі. Приєднання України до ЄС суттєво зміцнить незалежність розширеного ЄС від постачання агропродукції з третіх країн та посилить харчову безпеку як України, так і ЄС.

Крім того, *Україна є гарантом продовольчої безпеки* в країнах Африки та Близького Сходу, які суттєво залежать від її відносно дешевої продукції для уникнення голоду. Продовження експорту зернових з України до цих країн, вже в складі ЄС, зробить сам Євросоюз гарантом продовольчої безпеки в цих регіонах. Це матиме значний вплив на безпеку всередині Союзу (зменшення кількості мігрантів з бідних країн) та на зростання його впливу на міжнародній арені.

Але і багато перепон на цьому шляху. Так, плановий вступ України може потребувати збільшення бюджету ЄС на близько 20%. Водночас все це малоімовірно змінить поточні позиції країн-членів ЄС – як отримувачів коштів Євросоюзу, так і платників. Окрім того, країни Західних Балкан можуть стати на заваді на шляху України до членства. Так, у березні 2024 року Європейська рада дала зелене світло для початку переговорів про вступ із Боснією і Герцеговиною за умови виконання певних вимог. Окрім Боснії, ще чотири балканські країни мають статус кандидата, а Косово має статус потенційного кандидата з визнаною європейською перспективою. Хоча зараз найбільша увага прикута до України та Молдови, які об'єднані в єдиний "пакет", наші країни є новачками, що стрімко увірвалися до компанії старих кандидатів. Це викликає різні реакції на претензії Києва щодо швидкого руху до членства.

До недавнього часу в ЄС не було консенсусу щодо того, яким шляхом має відбуватися подальше розширення. Частина блоку (зокрема Австрія, Хорватія, Угорщина, Словенія) підтримувала ідею євроінтеграції України та Молдови разом з прогресом балканських країн. Для друзів України цей варіант неприйнятний, оскільки він залежав би від поступу не лише Молдови, а й балканських країн, жодна з яких наразі не демонструє значного успіху в цій сфері, а щодо Боснії і Герцеговини взагалі існують сумніви у її політичній волі вести переговори.

Однак основним підходом залишається принцип прогресу, заснованого на досягненнях кожного з кандидатів (*merit-based principle*). Цей підхід передбачає індивідуальний прогрес кожної країни-кандидата на шляху до вступу, без співзалежності.³ Останні комунікації від Єврокомісії свідчать про готовність оцінювати прогрес України саме індивідуально та незалежно від інших кандидатів. Це, однак, може бути і негативною новиною, оскільки менш дружні до нас країни можуть наполягати на тому, що Україна не повинна обганяти балканські держави, деякі з яких вже понад 20 років чекають "у передпокої" ЄС. Це може призвести до затримок у процесі руху до вступу.

Повномасштабна війна РФ проти України спричинила масову еміграцію українців до країн Європейського Союзу, що створило економічні проблеми для держав ЄС, включно зі зростанням рівня інфляції у 2022 році. Хоча у 2023 році стан європейської економіки покращився, інфляція в секторі послуг залишається високою.

Зміни в нормативному регулюванні сільськогосподарського сектору ЄС (перехід на зелену економіку) та зміна світової кон'юнктури спричинили протести європейських фермерів у Польщі, Франції, Чехії тощо. Частина з них була схильна перекладати "провину" на український імпорт, навіть коли для цього не було підстав. Ці протести вже завдали Україні значних збитків, але це лише початок таких акцій. Проте, є обґрунтовані очікування, що соціально-економічна ситуація, включаючи сільськогосподарський сектор ЄС, невдовзі стабілізується. Останні прогнози

³ Євроінтеграція з перешкодами: які зовнішні виклики чекають на Україну дорогою до вступу в ЄС. 10.05.2024. <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2024/05/10/7185693/>

Єврокомісії щодо темпів зростання ВВП і уповільнення інфляції у 2024 році є позитивними. Завершення польськими фермерами довготривалого блокування польсько-українського кордону, яке було більше політичним, ніж економічним явищем, слугує прикладом вдалого розв'язання суперечки на рівні урядів та аграрних асоціацій двох країн. Однак залишається відкритим питання сталості цих покращень, особливо з огляду на російську підривну діяльність, яка, за прогнозами, лише зростатиме у наступні місяці. Крім того, протести фермерів, ймовірно, виникатимуть і надалі. Їхній вплив на нашу євроінтеграцію не варто недооцінювати, адже вступ України до ЄС беззаперечно вплине на аграрну політику самого Європейського Союзу.

Сама нестабільна внутрішня ситуація в ЄС також є викликом для України. Необхідність реформування Європейського Союзу обговорюється давно і відкрито – як у столицях, так і в євроінституціях. У листопаді Європарламент схвалив доповідь про потребу реформ, закликавши, серед іншого, до зміни процесів ухвалення рішень. Ще донедавна в Євросоюзі домінувала думка, що процес реформування повинен передувати розширенню, тобто спочатку – реформа ЄС, а потім – вступ України. Однак останнім часом позиція всередині ЄС змінилася: **розширення до закінчення реформи розглядається як цілком реальний варіант**. Аналіз Єврокомісії свідчить, що ЄС здатний до розширення в рамках існуючої моделі договорів і правил, а отже, наш вступ та реформа Союзу можуть рухатися не послідовними, а паралельними процесами.

Попри зміну оцінок щодо реформи як "передумови вступу" України, це не змінює факту: відсутність реформи механізму ухвалення рішень в ЄС гальмує нашу інтеграцію. Адже коли навіть поточні процедурні кроки потребують пошуку консенсусу країн-членів, включно з тими, чії лідери використовують тему вступу України як інструмент для досягнення власних політичних цілей – це може суттєво зашкодити переговорному процесу.

Саме тому в наступні роки наша євроінтеграція значною мірою залежатиме від вдалої комунікації як з інституціями ЄС, так і з окремими державами-членами, чії уряди можуть не підтримувати ідею найскорішого членства України. Не слід забувати також про чинник антиукраїнських агентів в ЄС, як то Угорщина та Словаччина. Залишається також незрозумілим, чому президент Єврокомісії відклала затвердження переговорної рамки для України на червень, хоча технічних перешкод для її схвалення навесні не було. Проте є добра новина: подальше відтермінування менш імовірно. Риторика в Брюсселі та столицях зараз явно схиляється до затвердження переговорної рамки та початку переговорів саме в червні.

Тобто на сьогодні процес початку переговорів про вступ і новий етап до євроінтеграції дійсно нагадує ваги, де на кожен предмет із чаші позитивних перспектив, один покладається на чашу викликів. Проте **все ж таки чаша із позитивом все ж таки перевищує чашу із негативом**. Хоча цей День Європи, ще не дань перемоги, проте все ж таки він безумовно позитивна подія в історичному процесі України у вступі до ЄС. Тож **Києву зараз важливо не втратити момент і врахувати всі загрози і зауваження, щоб дійсно вдало дістатися червневого початку переговорів**.

Туск проігнорував запрошення Дуди обговорити головування в ЄС і ядерну зброю НАТО

01.05.2024

Президент Польщі Анджей Дуда повідомив, що прем'єр-міністр Дональд Туск не скористався його запрошенням провести спільну зустріч, щоб обговорити з ним майбутнє головування Польщі у Раді ЄС та розміщення ядерної зброї за програмою NATO Nuclear Sharing.

Європейська правда

Шольц і Макрон проведуть неофіційну вечерю в Парижі напередодні візиту Сі – Politico

02.05.2024

Канцлер Німеччини Олаф Шольц зустрінеться з президентом Франції Емманюелем Макроном у четвер увечері в Парижі за вечерею, щоб обговорити оборонну політику Європейського Союзу та політику щодо Китаю.

Вечеря стане для Шольца можливістю поінформувати Макрона про його зустріч із Сі Цзіньпіном у Пекіні минулого місяця.

Європейська правда

Лондон вперше визнав, що не проти ударів британською зброєю по цілях в Росії

03.05.2024

Глава МЗС Британії Девід Кемерон під час неоголошеного візиту до Києва заявив агентству Reuters, що Україна має право використовувати надану Лондоном зброю для ударів по цілях на території Росії.

"Україна має таке право. Так само, як Росія завдає ударів всередині України, ви можете цілком зрозуміти, чому Україна відчуває потребу переконатися, що вона захищає себе", – сказав Кемерон.

Це перше публічне визнання права України використовувати британську зброю для ударів углиб Росії з боку топпосадовця Великої Британії.

Європейська правда

Парламент Естонії оголосив Московський патріархат інститутом, що підтримує агресію РФ

06.05.2024

Там нагадують, що у березні створений під егідою Російської православної церкви Всесвітній російський народний собор, яким керує патріарх Московський, ухвалив програмний документ "Сьогодення і майбутнє Русского мира".

Згідно з цим програмним документом загарбницька війна в Україні є священною війною як проти України, так і проти всього західного світу, а сфера впливу Російської Федерації поширюється за межі території колишньої Російської імперії.

“Заклики Московського патріархату приховують у собі загрозу безпеці та існуванню Естонії, зокрема пряму загрозу громадському та конституційному порядку в Естонії”, – зазначають у своїй заяві естонські депутати.

Рійгікогу закликає всі держави і міжнародну громадськість перешкоджати ворожій діяльності Московського патріархату з чинення впливу.

Європейська правда

Сі Цзіньпін прибув до Угорщини, де зокрема обговорить війну в Україні

09.05.2024

Лідера Китаю в аеропорту зустрів прем'єр Угорщини Віктор Орбан.

Угорщина є важливим партнером Китаю у торгівлі та інвестиціях, на відміну від інших країн ЄС, які розглядають можливість зменшення залежності від другої за величиною економіки світу.

Більш того, відносини між Будапештом та Пекіном виходять за рамки торгівлі та інвестицій, оскільки в лютому КНР запропонувала Угорщині співпрацю щодо питань громадської безпеки та правоохоронної діяльності.

Європейська правда

Словенія розпочала процедуру визнання Палестинської держави

09.05.2024

Уряд Словенії 9 травня ухвалив постанову про визнання Палестинської держави, яка тепер буде скерована до парламенту на затвердження.

Міністерка закордонних справ Словенії Таня Файон сказала на пресконференції, що крок уряду "надсилає чіткий сигнал про необхідність миру на Близькому Сході і рішення про дві держави для Ізраїлю і Палестини".

Файон уточнила, що Словенія має намір визнати Палестину в кордонах 1967 року, тобто разом із сектором Гази, Західним берегом річки Йордан і Східним Єрусалимом, і наголосила, що Любляна цим актом не визнає терористичну організацію ХАМАС.

Європейська правда

У Нідерландах чотири партії наближаються до коаліційної угоди

11.05.2024

Лідер ультраправої "Партії свободи" Герт Вілдерс заявив, що вже визначився з кандидатом, якого хоче пропонувати на прем'єрську посаду, та попередньо спілкувався з ним. Сам Вілдерс зняв свою кандидатуру на посаду прем'єра, оскільки не зміг заручитися підтримкою інших партій.

Європейська правда

Зовнішня та безпекова політика України

- **АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ: Що привіз Блінкен в Київ: зміну гасла "Україна не повинна програти війну" на "Україна не повинна перемогти" чи реальну допомогу для такої перемоги?**

Фото: X

16 травня 2024 року у Києві завершився дводенний візит державного секретаря США Ентоні Блінкена. Його візит, що не був заздалегідь анонсований, відбувся на тлі наступу російських військ на Харківщині. Під час перебування в Україні Блінкен провів низку офіційних зустрічей, відвідав бар, де зіграв рок-баладу, і виступив у Київському політехнічному інституті, наголосивши на важливості боротьби з корупцією. Також він оголосив про новий пакет допомоги від Сполучених Штатів на суму 2 мільярди доларів.

У Києві Ентоні Блінкен вдався до дещо нетрадиційної дипломатичної діяльності. Зокрема він навідався до місцевих українських закладів, таких як Veterano Pizza та Barman Dictat, де проголосив, що розуміє, які важкі часи переживає український народ. «США та вільний світ з вами», сказав Ентоні Блінкен у Києві, зігравши політичний рок, пісню Rockin' in the Free World, на сцені бару Barman Dictat. На думку Вільяма Померанца, директора Інституту Кеннана Центру Вільсона, це була спроба поспілкуватися з українцями неформально та підтримати їх. Колишній посол США в Україні Вільям Тейлор також вважає, що таке спілкування було на користь, адже українці на власному досвіді знають, як це – жити у країні, де триває війна і можуть з перших вуст розповісти про це американському посадовцю.

Однак експертка Євразійського центру Атлантичної ради Мелінда Гарінг вважає, що ці зусилля були невдалими, адже **затримки з американською допомогою призвели до розчарування та гніву серед українців**. «Це – спроба убезпечити себе від майбутніх звинувачень. США не надсилали зброю 8 місяців – через затримку в Конгресі. Є істотний розрив між запевненнями : «Ми будемо з вами стільки, скільки потрібно», і реальністю на полі бою. Існує ця велика проблема відсутності синхронності, і Вашингтону потрібно відкалібрувати свою політику», – міркує Гарінг. Крім цього, експертка вважає, що промова Блінкена в Київському політехнічному інституті(КПІ) була недоречною, адже українці очікували від нього співчуття і розуміння критичної

ситуації, а натомість отримали лекцію про корупцію. «Українці воюють, і вони настільки виснажені, що коли головний дипломат Сполучених Штатів витрачає дорогоцінний час, щоб читати їм лекції про корупцію, вони розчаровуються», – говорить вона.

Джон Герbst, старший директор Євразійського центру Атлантичної ради, оцінює візит Блінкена як невдалий, оскільки спроба продемонструвати, що американці підтримують України у важку хвилину, на його думку, не вдалась. «Зараз відбувається надзвичайно руйнівна російська повітряна кампанія, а Блінкен не привіз жодних новин про те, що США могли б надати, щоб протидіяти цьому – щоб принаймні частково компенсувати завдану шкоду», – пояснює експерт. Герbst вважає, що такою допомогою могли б бути додаткові системи ППО Patriot, якби США вдалося переконати Іспанію чи Грецію поділитися ними з Україною. Крім цього, вважає Герbst, допомогти обороні на Харківському напрямку могло б зняття заборони на використання американської зброї по території Росії.

Під час візиту до Києва державний секретар США **Ентоні Блінкен заявив, що США не заохочують Україну завдавати ударів по цілях всередині Росії американською зброєю**, але водночас підкреслив, що Київ сам має вирішувати, як вести цю війну. Раніше адміністрація Байдена наполягала, що зброю, надану США, можна використовувати лише для боротьби з російською агресією на суверенній території України. Ця позиція пояснювалася побоюваннями щодо можливої ескалації конфлікту з боку Росії.

Часопис Politico повідомив, що Україна намагається переконати адміністрацію Байдена зняти цю заборону. З цією метою у Вашингтоні перебуває група українських депутатів, які пояснюють адміністрації та законодавцям у Конгресі, що чинна політика, зокрема, не дозволяла українським військовим атакувати позиції російських військових, коли ті готувалися до наступу на Харків з території Росії. Українські дипломати і депутати аргументують, що дозвіл на удари по військових цілях всередині Росії міг би посилити обороноздатність України та стримати подальші агресивні дії Росії. Вони наголошують на необхідності адаптації політики постачання зброї відповідно до реальних потреб на полі бою і специфіки російської агресії.

Однак одним із головних результатів цієї поїздки є оголошення 2-мільярдного пакету, який включає **три основні компоненти**: закупівля необхідного обладнання в США, у третіх країнах та інвестиції у виробництво зброї самою Україною. Це вже третій пакет допомоги після ухвалення закону Конгресом три тижні тому. Вільям Померанц, зауважує: якщо США зможуть швидко надати ці ресурси, то Україна зможе сама виготовляти необхідну військову техніку, щоб підтримувати зусилля на полі бою, і не чекати на допомогу від інших країн. За словами ж Джона Герbstа, наразі **головною проблемою відносин України та США є відсутність чіткої стратегії перемоги Києва**. Водночас закон про фінансування допомоги Україні вимагає від адміністрації представити свою стратегію перед Конгресом. Крайній термін, коли посадовці повинні це зробити – 8-го червня. **«Я дуже хочу, як думаю, і всі українці, побачити, що адміністрація Байдена вважає перемогою. Це кордони 1991 року? Чи включає вона Крим? Чи йдеться про членство в НАТО до закінчення війни? Це деталі, на які, я думаю, ми всі чекаємо відповіді»**, – підсумовує Мелінда Гарінг.

Стає зрозуміло, що, на жаль, ЦЕЙ ВІЗИТ НЕ Є ПОЗИТИВНОЮ ПОДІЄЮ ДЛЯ УКРАЇНИ. Так, США не хоче перемоги Росії, але і не хоче робити це на українських прагненнях і умовах. Радше сподівання Вашингтону уособлює собою сценарій замороження конфлікту, який також підсилюється політичною нестабільністю всередині самого США. Перед виборами Байден хоче укріпити свої позиції, зокрема завершенням війни посилаючись на “перемогу” в українській війні, якій посприяв саме він. Тобто **американське питання для Києва досі залишається доволі невизначеним і хитким, але також великим фактором ризику**. Тут

український уряд має лише показати свою стійкість і шукати засобів впливу на американське керівництво.⁴

⁴ Від «будемо з вами стільки, скільки потрібно» до «Україна переможе у війні»: підсумки візиту Блінкена до Києва. 16.05.2024. <https://www.radiosvoboda.org/a/vizyt-blinken-pidsumky-zbrova-peremoha-hitara/32950047.html>

Україна-Вірменія

Дмитро Кулеба провів телефонну розмову з міністром закордонних справ Вірменії Араратом Мірзояном

01.05.2024

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба: "Я мав розмову з міністром закордонних справ Вірменії Араратом Мірзояном задля обговорення динаміки безпекової ситуації в Україні та на Південному Кавказі. Я привітав угоду про делімітацію кордону між Азербайджаном та Вірменією. Ми домовилися про проведення політичних консультацій між міністерствами закордонних справ з широкого кола питань, що становлять взаємний інтерес".

МЗС України

Україна-Чехія

Дмитро Кулеба провів телефонну розмову з міністром закордонних справ Чехії Яном Ліпавським

03.05.2024

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба: "Я мав розмову з Яном Ліпавським, щоб підбити підсумки прогресу Чеської ініціативи та загальних зусиль, спрямованих на посилення військової допомоги Україні. Ми також скоординували спільні кроки для успішного проведення Глобального саміту миру. Я вдячний Чехії за її дружню і постійну підтримку".

МЗС України

Україна- Антигуа і Барбуди

Дмитро Кулеба провів телефонну розмову з міністром закордонних справ Антигуа і Барбуди Еверлі Полом Четом Гріном

07.05.2024

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба: "У розмові зі своїм колегою Еверлі Полом Четом Гріном я висловив вдячність державі Антигуа і Барбуда за послідовну підтримку України, в тому числі в ООН та ОАД. Ми обговорили шляхи подальшого розвитку нашої двосторонньої співпраці та зміцнення зв'язків України з КАРІКОМ".

МЗС України

Україна-Польща

Андрій Сибіга був прийнятий Президентом Польщі Анджеєм Дудою

09.05.2024

Під час робочого візиту до Республіки Польща перший заступник міністра закордонних справ України Андрій Сибіга був прийнятий Президентом Анджеєм Дудою.

Було відзначено високий рівень дієвого діалогу глав держав України і Польщі.

Андрій Сибіга передав слова вдячності від Президента України Володимира Зеленського за підтвердження Президентом Республіки Польща Анджеєм Дудою своєї участі у Глобальному саміті миру у червні в Швейцарії, а також за послідовну підтримку української Формули миру.

Особливу увагу було приділено актуальним питанням міжнародної військової допомоги Україні, зокрема, посиленню сил і засобів протиповітряної оборони та постачанню озброєння для потреб Збройних сил України.

Андрій Сибіга відзначив важливу роль Польщі у зміцненні обороноздатності України в умовах російської збройної агресії.

«Польща з перших днів повномасштабного російського вторгнення в Україну підставила нам своє надійне плече і досі є серед лідерів військової допомоги Україні. Ми завжди будемо вдячні за це. Вдячний також за розуміння, що посилення обороноздатності України сьогодні - це також додаткова гарантія безпеки для Польщі та всієї Європи», - наголосив Андрій Сибіга.

МЗС України

Україна-Беліз

Ірина Боровець провела онлайн-зустріч із заступницею міністра закордонних справ та зовнішньої торгівлі Белізу Амалією Маї

10.05.2024

10 травня відбулася онлайн-зустріч заступниці міністра закордонних справ України Ірини Боровець із заступницею міністра закордонних справ та зовнішньої торгівлі Белізу Амалією Маї.

Ірина Боровець подякувала белізькій стороні за послідовну підтримку України в рамках ООН та інших міжнародних організаціях.

Заступниця міністра висловила сподівання на особисту участь Прем'єр-міністра Белізу в Першому інавгураційному Саміті миру в Швейцарії, запрошення на який вже передано белізькій стороні. Вона також відзначила важливість підтримки Белізом Формули миру Президента України Володимира Зеленського.

Ірина Боровець поновила запрошення української сторони здійснити візит в Україну вищого керівництва Белізу.

Амалія Маї запевнила у незмінності підтримки Белізом суверенітету і територіальної цілісності України, готовності сприяти реалізації ініціатив України в ООН, інших міжнародних і регіональних організаціях.

Сторони обговорили шляхи інтенсифікації політичного діалогу між двома країнами та проведення двосторонніх контактів високого рівня у найближчій перспективі.

Цього року Україна та Беліз відзначають 25-ту річницю встановлення дипломатичних відносин.

МЗС Україн

Джерело: Армія FM

■ Зміни на фронті

Зміни на фронті:

Тренд: Росія відкриває новий фронт на північному кордоні України.

У зв'язку з відкриттям росіянами Північного фронту інтенсивність бойових дій значно зросла **на Харківському напрямку**. Українські сили відбивають атаки російські війська в районі Слобожанського, Вовчанська, Стариці та Липців. Ситуацію вдалося частково стабілізувати, тривала зачистка північно-західних околиць Вовчанська. Добові втрати загарбників на цьому напрямку складали близько 60 осіб та 19 одиниць озброєння та військової техніки.

Ворог також продовжує наступати вздовж майже всієї лінії фронту. І надалі основні зусилля зосереджує на Покровському та Куп'янському напрямках. Сили оборони гнучко реагують на дії окупантів та вживають необхідних заходів для виснаження наступального потенціалу російських військ.

На Куп'янському напрямку відбулося відбувалось близько 30 зіткнень за добу, зокрема в районах Стельмахівки, Синьківки, Іванівки та Твердохлібового.

На Лиманському напрямку російські війська намагались безуспішно покращити тактичне положення біля Новосадового та Торського.

На Сіверському напрямку російські війська здійснюють наступ на напрямках Миколаївка – Спирне, Берестове – Спирне, Яковлівка – Роздолівка, Соледар – Роздолівка, Золотарівка – Верхньокам'янське.

На Краматорському напрямку російські війська постійно атакує позиції Сил оборони України.

На Покровському напрямку російські війська не зменшують інтенсивності атак.

Найбільше – в районах Новоолександрівки та Нетайлового. На цьому напрямку російські війська пробивався у напрямку Очеретине – Новоолександрівка, Очеретине – Калинове, Архангельське – Новоолександрівка, Соловійове – Сокіл. Українські українські сили робили усе можливе для недопущення просування російські військаа.

На Курахівському напрямку Сили оборони продовжують успішно відбивати ворожі атаки.

На Оріхівському напрямку російські війська продовжує здійснювати штурмові дії біля Старомайорського, завдав авіаційні удару в районі Роботиного. Українські воїни утримують оборонні рубежі та позиції.

Військова допомога

США. Міністерство оборони Сполучених Штатів оголосило про надання нового пакету військової допомоги Україні, загальна вартість якого оцінюється в 400 мільйонів доларів. У Міноборони США деталізують, що пакет включає:

- Додаткові боєприпаси для систем протиповітряної оборони Patriot;
- Додаткові боєприпаси для систем протиповітряної оборони NASAMS;
- Переносні зенітно-ракетні комплекси Stinger;
- Обладнання для інтеграції західних пускових установок, ракет і радарів з українськими системами;
- Додаткові високомобільні реактивні системи залпового вогню HIMARS та боєприпаси до них;
- 155-мм та 105-мм артилерійські снаряди;
- Бойові машини піхоти Bradley;
- Бронетранспортери M113;
- Бронемашини класу MRAP;
- Причепи для перевезення важкого обладнання;
- Протитанкові ракети TOW;
- Протитанкові системи Javelin та гранатомети AT-4;
- Високоточні авіаційні боєприпаси;
- Протирадіолокаційні ракети HARM;
- Стрілецька зброя, боєприпаси до стрілецької зброї та гранати;
- Інженерні боєприпаси та обладнання для розмінування;
- Берегові та річкові патрульні катери;
- Засоби захисту від хімічного, біологічного, радіологічного та ядерного ураження;
- Запасні частини, навчальні боєприпаси, технічне обслуговування та інше допоміжне обладнання.

Австралія. Передасть катери Sentinel 830R Україні. В рамках квітневого пакету військової допомоги у розмірі 100 млн доларів уряд Австралії оголосив закупівлю катерів Sentinel 830R військового класу. Sentinel 830R – це катери RHIB, тобто надувні човни з жорстким корпусом, що виготовляються компанією Sentinel Boats. Вони підходять для виконання завдань як у річкових водоймах, так і в морських акваторіях.

Канада, профінансує закупівлю зенітних ракет для комплексів ППО IRIS-T Збройних Сил України. 10 травня, канадський міністр оборони Білл Блер та його німецький колега Борис Пісторіус у Оттаві підписали відповідний «лист про наміри». Уряд Канади виділив близько 52 мільйонів євро, які витратять для закупівлі зенітних ракет, що необхідні для посилення протиповітряної оборони України.

Латвія. Уряд Латвії передав Україні комунікаційне обладнання для використання на фронті. Передача обладнання відбулася в межах ІТ-коаліції, де головуючими

країнами є Естонія та Люксембург. Вартість цієї допомоги оцінюють у 100 тисяч євро. Вона допоможе полішити зв'язок військових на тактичному рівні.

Німеччина. Уряд Німеччини в межах військової допомоги передав українським військовим системи захисту гелікоптерів. Це бортові системи протидії ракетним загрозам AMPS (Airborne Missile Protection System) від компанії Hensoldt. Німеччина планує придбати три реактивні артилерійські системи HIMARS для України. Озброєння буде надане ЗСУ в межах військової допомоги. Міністр оборони Німеччини Борис Пісторіус, перебуваючи з робочим візитом у Вашингтоні, заявив, що постачання систем відбудеться у співпраці зі США.

Данія. Уряд Данії поінформував Раду із зовнішньої політики про новий пакет допомоги Україні на суму **5,6 мільярда крон (750 млн євро)**. Зазначають, що з цієї суми зарезервовано **2,4 мільярда данських крон (321 млн євро)** для **протиповітряної оборони**. Частина коштів також піде на безоплатну передачу Україні літаків F-16. Окрім того, міністр закордонних справ Ларс Лекке Расмуссен заявив, що в рамках пакета уряд також виділяє додаткові кошти для безпосереднього інвестування в українську оборонну промисловість. До того ж Україна отримає снаряди, протитанкові міни.

■ *Росія: внутрішні та зовнішні виклики*

Тренд: *Зміни в силовому блоці РФ і зміни на фронті*

У травні, несподівано для більшості, Президент Росії Володимир Путін вирішив замінити Сергія Шойгу на посаді міністра оборони економістом Андрієм Белоусовим. Нарікання на некомпетентність і корупцію у вищих ешелонах російської армії постійно турбували Володимира Путіна з початку повномасштабного вторгнення в Україну. Необхідність змін стала очевидною після невдач російських військ під Києвом, у Харківській області, а також після маршу найманців Пригожина на Москву.

Видання *The New York Times* повідомляє, що Путін уникнув будь-яких серйозних публічних кроків, які могли б сприйматися як підтвердження критики, до теперішнього моменту. Тепер, коли криза на полі бою, схоже, вщухла, а Пригожин мертвий, Путін вирішив діяти. Вперше за більш ніж 10 років він змінив міністра оборони і допустив низку корупційних арештів серед вищих чиновників міністерства. Ці дії свідчать про спробу Путіна зміцнити контроль над військовим керівництвом і навести лад у лавах збройних сил, які постійно стикаються з проблемами через корупцію та некомпетентність. Такий крок може бути спробою відновити довіру до військової системи та покращити ефективність військових операцій, які раніше зазнавали невдачі.

Ці зміни також можуть мати на меті продемонструвати суспільству і світові, що Путін прагне виправити ситуацію та посилити свою владу. Однак, зважаючи на глибоко вкорінену корупцію і системні проблеми в російській армії, досягнення значного покращення може бути складним завданням. ***Останні кроки Путіна, найімовірніше, свідчать про те, що він став більш упевненим у своїх бойових перспективах в Україні та у своїй політичній владі.*** Російські війська домагаються успіхів в Україні, захоплюючи території навколо Харкова та на Донбасі, тоді як Україна бореться із затримками допомоги від США та нестачею боєприпасів і особового складу. ***Вищі посадові особи в Кремлі налаштовані оптимістично.*** "Найімовірніше, вони вважають ситуацію у військах досить стабільною, щоб покарати деяких представників військового керівництва за попередні невдачі", - каже Майкл Кофман, експерт з російських збройних сил і старший науковий співробітник Фонду Карнегі за міжнародний мир.

Ця впевненість Путіна може бути заснована на низці факторів, включаючи:

внутрішню політичну стабільність, відносний успіх на фронті та можливість контролювати наратив навколо війни. Проте, стабільність на фронті залишається крихкою, оскільки бойові дії продовжуються, а міжнародна підтримка України може змінювати динаміку конфлікту. Зміна міністра оборони та арешти за корупцію можуть мати на меті продемонструвати рішучість Путіна до реформ і очищення військових структур від некомпетентних та корумпованих елементів. Це також може бути спробою зміцнити моральний дух російських військових та суспільства, показуючи, що керівництво робить кроки для підвищення ефективності збройних сил.

З іншого боку, **Україна стикається з викликами**, пов'язаними з підтримкою свого військового потенціалу та отриманням міжнародної допомоги. Затримки у постачанні боєприпасів та озброєнь, а також проблеми з особовим складом впливають на здатність України проводити ефективні контрнаступи та утримувати свої позиції. Це створює додатковий тиск на українське керівництво та збільшує залежність від підтримки Заходу. Враховуючи ці фактори, ситуація залишається складною і непередбачуваною, а подальші кроки Путіна можуть як зміцнити його позиції, так і призвести до нових викликів як на внутрішньому, так і на міжнародному рівні.

Російський лідер, схоже, виступає проти тих самих чиновників, на яких нападав Пригожин. Першим провісником змін став арешт Тимура Іванова - протеже Шойгу і заступника міністра оборони, якого звинуватили в отриманні великого хабара. Він заперечує свою провину. Раніше Іванов привернув увагу Фонду боротьби з корупцією Олексія Навального через розкішний спосіб життя. Потім Кремль оголосив, що замінив Шойгу на Андрія Белоусова, а Шойгу перевели до Ради безпеки Росії, де у нього є доступ до президента, але немає контролю над грошима. У Белоусова немає військового досвіду, але він може похвалитися відносно чистим іміджем і чистою кар'єрою в уряді. Марія Енгквіст, заступник керівника відділу досліджень Росії та Євразії Шведського агентства оборонних досліджень, зазначила, що якщо Путін хоче виграти війну, то корупція - це не те, що потрібно. При цьому вона назвала корупцію на високому рівні в Росії "особливістю, а не помилкою".

Водночас арешти в Міноборони РФ набирають обертів: ще чотирьох вищих генералів і чиновників затримали за звинуваченням у корупції, які супроводжуються обіцянками збільшити фінансові та соціальні пільги для солдатів, що є спробою поліпшити моральний дух і заспокоїти критиків. Ці дії Путіна, ймовірно, спрямовані на зміцнення його контролю та підвищення ефективності військових операцій, а також на демонстрацію боротьби з корупцією, яка залишається однією з ключових проблем російської армії. Водночас це може бути частиною більш широкої стратегії щодо покращення іміджу російського керівництва як усередині країни, так і на міжнародній арені.

Арешти високопосадовців у Міністерстві оборони Росії навряд чи викоринять масштабну корупцію, яка є **системною проблемою**. Проте, як зазначає Дара Массікот, старший науковий співробітник Фонду Карнегі за міжнародний мир, вони можуть змусити вищих чиновників двічі подумати, перш ніж брати участь у великих корупційних схемах, принаймні на деякий час. Ці антикорупційні заходи мають на меті не лише показати громадськості, що уряд бореться з корупцією, але й слугують внутрішньою дисциплінарною мірою для військового керівництва. Проте, як виявилось, деякі арешти можуть мати політичний підтекст і використовуватися для зведення особистих рахунків. Прикладом цього є затримання генерал-майора Івана Попова, високопоставленого російського воєначальника, який очолював сили, що стримували український контрнаступ. Попова звинуватили у шахрайстві після того, як він відкрито критикував російське військове керівництво. За словами його адвоката, Попов заперечує свою провину.

Таким чином, **хоча антикорупційні заходи можуть тимчасово стримати окремих посадовців від участі у великих корупційних схемах, вони також можуть**

використовуватися для політичних репресій і усунення небажаних осіб у військовому керівництві.⁵ Імовірно, Кремль використовує звинувачення в корупції як привід, щоб приховати справжні причини звільнення з Міноборони конкретних осіб, «які впали в немилість», так охарактеризували події експерти Інституту вивчення війни (ISW).

Також на думку аналітиків, ці перестановки на високому рівні після президентських псевдовиборів у Росії переконливо свідчать про те, що **Путін робить значні кроки в напрямку мобілізації російської економіки та оборонно-промислової бази для підтримки затяжної війни в Україні і, можливо, підготовки до майбутньої конфронтації з НАТО.**

Експерти додають: майже десятирічне перебування Білоусова на посаді міністра економіки в російському федеральному уряді та його нещодавня участь в управлінні різними вітчизняними інноваційними проектами в галузі ОПК і безпілотників добре підготували його до керівництва апаратом Міністерства оборони Росії, що перебуває в скрутному становищі. "Білоусов має міцну репутацію ефективного технократа, а інсайдерські джерела стверджують, що він має і позитивні стосунки з Путіним", – ідеться у звіті.⁶

Розвідка ж Британії припустила, що Андрія Белоусова призначили міністром оборони РФ для забезпечення більшої ефективності оборонних витрат і тіснішої координації між оборонними галузями та потребами російських Збройних сил: "Це може виявитися надзвичайно складним завданням для Белоусова, враховуючи високий рівень корупції в російському МО і Збройних силах", – зазначають у британському оборонному відомстві.⁷ Західне видання Reuters зазначило, що призначення Андрія Белоусова міністром оборони Росії може свідчити про те, що **Володимир Путін готується до затяжної війни в Україні.** Адже міністр оборони під час війни повинен контролювати значні фінансові потоки, а також економічне та промислове планування. Белоусов вразив Путіна своєю здатністю зібрати близько 300 мільярдів рублів (3 мільярди доларів) за рахунок податку на надприбутки компаній, що може бути однією з причин його призначення. Це призначення багатьом говорить про те, що Путін перекроє Росію на тривалу війну.

Джерело в уряді, яке працювало з Белоусовим, описує його як "дуже організованого, систематичного та жорстокого" керівника, якому подобається все контролювати. Тим часом деякі російські урядовці критикують Белоусова за надто державницькі погляди, які, на їхню думку, іноді завдавали шкоди приватним підприємствам. Також видання оцінює, що **для Росії призначення Белоусова може мати як позитивні, так і негативні наслідки.** З одного боку, його організованість і жорсткий підхід можуть покращити ефективність управління військовими ресурсами. З іншого боку, його державницькі погляди можуть призвести до конфліктів із приватними підприємствами та економічними колами, що може ускладнити економічну ситуацію в країні. Також зазначалось, що не всім в уряді сподобались такі кадрові зміни.⁸

Але багато Західних ЗМІ також прогнозують, що основні надії Путін покладає на Білоусова як на новатора для збройних сил. Так, призначення Андрія Белоусова на посаду міністра оборони Росії має на меті модернізацію та інноваційні зміни в армії, що відповідає прагненню Володимира Путіна. Французька газета Le Figaro зазначає, що

⁵ Путін рішуче взявся за чистки у своєму Міноборони: NYT пояснило причини. 26.05.2024.

<https://www.unian.ua/world/putin-rishuche-vzyavsya-za-chistki-u-svoyemu-minoboroni-nyt-poyasnilo-prichini-12647163.html>

⁶ Путін замінив Шойгу для підтримки затяжної війни в Україні – ISW. 13.05.2024

⁷ Британська розвідка припустила, чому Путін замінив міністра оборони. 17.05.2024.

<https://www.radiosvoboda.org/a/news-brytans%CA%B9ka-rozvidka-shoyhu-byelousov/32951509.html>

⁸ Жорстока, радянська людина: що західні ЗМІ пишуть про нового наступника Шойгу Белоусова. 14.05.2024. <https://tsn.ua/svit/zhorstoka-radyanska-lyudina-scho-zahidni-zmi-pishut-pro-novogo-nastupnika-shoygu-byelousova-2578352.html>

Белоусов, маючи науковий та економічний бекграунд, був обраний для стимулювання оборонної промисловості до інновацій та збільшення виробництва, необхідного для продовження військових дій в Україні. Британська газета Times вказує на конкретну галузь, де очікуються інновації під керівництвом Белоусова, а саме на виробництво безпілотників. Експерт з озброєнь Семюел Бендетт підкреслює, що Белоусов давно підтримує розробку вітчизняних безпілотних літальних апаратів (БПЛА) та високотехнологічних досліджень і розробок. Це важливо, оскільки дрони відіграють ключову роль у сучасній війні, особливо в умовах конфлікту в Україні. Джерела в російських компаніях, що виробляють безпілотники, позитивно оцінюють зміну керівництва в Міністерстві оборони. Вони зазначають, що Сергій Шойгу не приділяв належної уваги новим технологіям, тоді як Белоусов розуміє важливість дронів та технологій радіоелектронної боротьби. Очікується, що під його керівництвом процес ухвалення рішень у цій галузі прискориться, що дозволить Росії надолужити втрати і покращити свої позиції у військових діях.⁹

Таким чином, призначення Белоусова може мати значний вплив на російську оборонну промисловість і стратегію ведення війни, що включає акцент на інновації та нові технології, зокрема безпілотники та радіоелектронну боротьбу. Для України, яка до цього мала значну перевагу в цьому напрямі, це **не добра новина**.

В цілому такі зрушення в російській внутрішній політиці говорять одразу про декілька факторів. **По-перше**, в російському керівництві дійсно є великі внутрішні конфлікти, які тепер можуть лише зростати. **По-друге**, фанатик Путін потребує біля себе таких саме фанатиків для підтримки своїх планів затяжної війни і атаки на НАТО. **По-третє**, слід очікувати, що російська лінія ставатиме ще жорсткішою, у той же час є ризик отримання нею нових технологій ведення бою. **Усі це ризики треба добре врахувати Києву при підготовці для оборони при майбутньому літньому наступі.**

⁹"Тепер війна – це назавжди". Що відомо про нового міністра оборони РФ Белоусова. 14.05.2024.
<https://www.bbc.com/ukrainian/articles/crgyy9rzj1wo>